

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 3925.

Notă.

În sensul concluzelor Preavenabilului sinod archidieceșan dela 3 Maiu a. c. Nr. 95. 96. 97 și 98 se aduce la cunoștință, că sunt admise ca manuale de învățământ în școlile noastre din archidieceșă următoarele cărți:

1. Toldi, Narațiune poetică în 12 cânturi, de Ioan Arany. Intregită cu adnotațiuni și vocabulariu de Dr. Ioan Crișianu și Nicolau Putnoky, profesori, care se pôte folosi ca op didactic în școlile noastre medii, începând din clasa IV gimnasială.

2. „Elemente din învățământul natural” pentru gimnasiile inferioare, de Constantin Cozoviciu, — care carte se admite pentru întrebuintare în școlile noastre medii din archidieceșă.

3. Gramatica practică a limbei germane, Sintacsa limbei germâne și Gramatica elementară a limbei germâne, 3 tomuri, de Dr. G. Coman, cari cărți se admit pentru întrebuintare în școlile noastre medii din archidieceșă, și în fine

4. Chemia elementară anorganică și organică pentru gimnasii, școle reale etc. de Arseniu Vlaicu, care carte se admite pentru întrebuintare în școlile noastre medii din archidieceșă.

Sibiu din ședința senatului școlariu, ținută la 4 Iuliu, 1891.

Consistoriul archidieceșan.

Memorandum contra memorandum.

V.

Memorandumul tinerilor unguri în cadrul contera-plațiunilor sale se ocupă și de biserica română, și starea actuală a ei, în cât ea are multe părți bune, o revindecă numai grației elementului magiar, respective statului, care a făcut și a susținut biserica română.

În special susține memorandumul, că cărțile cele dintâi românesce le-a tipărit principele unguresc din Ardél, că el de dragul culturii românilor, le-a făcut cărți dogmatice și rituale, că prima școală românescă o au întemeiat ungurii, că până pe timpurile noastre se pot înșira legile, cari au încercat pre bisericele și școlile românesce cu drepturi și privilegii, și le-au ocrotit, și că cea mai epocală lege între acestea este articolul IX din 1868, în sensul căruia biserica română se desface de către metropolia din Carloviț, se prevede cu autonomie, și pe basa acesteia, ea își regulază afacerile sale prin congresul național-bisericesc. Ca corônă mai amintesc memorandumul, că statul din visteria sa în fie care an subvenționează

biserica românescă, și că în bugetul anului 1891 încă s'a luat pentru ajutorarea bisericei române greco-orientale în rënd cu celelalte biserici, suma de 100,000 fl.

De aici bunul cetitoriu, mai cu sémă dacă va ceti și articolul de lege XLIV din 1868 și pôte face icônă despre fericita stare a bisericei române din statul nostru.

Cea mai tristă epocă a bisericei române din Ardél este cea de sub principii unguri din Ardél, când politica eclesiastică vrea să facă din români calvini, și din biserica greco-orientală, biserica calvină. Martiriul metropoliților nostri de pe acele timpuri, era egal cu cel al creștinilor, pe timpul primelor gône din era dualismului.

Tendențele principilor s'au manifestat în catechismele lucrate și tipărite românesce cu scopul de a abate pe români dela confesiunea lor străbună.

Aici zace originea catechismelor tipărite pe timpurile principilor transilvani.

Dacă ați junimea magiară află cuvinte de laudă pentru umanismul, cu care a fost tractată biserica română sub principii ardeleni, dacă ea ați cutéza a afirma, că pentru biserica română în vécurile trecute s'au făcut legi, cari le au dat libertate și privilegii chiar bisericei române, care până la anul 1848 a fost numai tolerată: atuncea de bună sémă era și este datóre să documenteze cele afirmate, ca să credem și noi, și să vedem fapte din trecut, despre cari acum auzim pentru prima dată.

Nu o fac însă, ci sar preste 4 secolii până la anul 1868 cu articolul de lege IX.

Da, așa e. În anul 1868 s'a înarticulat metropolia română, care s'au restaurat în anul 1864 și metropolitul Șaguna sta deja în zenitul gloriei sale, și ungurilor nu le da mâna să se arete lumei deja după impaciuire cu dinastia și Austria, că desavueză un fapt implinit față cu bisericile din patria acésta.

Din întemplantare pe atunci se aflau între unguri bărbați luminați ca Br. Eötvös, cari au pătruns situațiunea, și au voit să creeze aici raporturi sănétose.

Dacă nu erau aceste considerațiuni, românii gr. orientali ați nu ar avea autonomia bisericescă de acuma, căci vedem, cumcă după mórtea fericitului Eötvös, biserica română nu se mai bucură de bunăvoința guvernului, nu de cea a presei, nu de cea a parlamentului, nu de cea a societății unguresce, din contră, autonomia noastră bisericescă, instituțiunile ei constituționale, sănătósă lor desvoltare sub înțelptă conducere de ați, sunt spini în ochii tuturor factorilor din viața statului.

Este un mare neadevăr, când memorandumul tinerilor unguri afirmă, că biserica, bisericile române sunt egal tractate, egal subvenționate, între asemenea condițiuni, ca și celelalte biserici din stat.

Este mare neadevăr acesta, căci în viața practică noi dăm tocmai de contrariul.

Biserica română greco-orientală în special este tractată în mod escepțional, demonstrativ escepțional și étă cum.

Nu mai cu biserica română greco-orientală s'a făcut aceea ce s'a făcut la împărțirea subvențiunei din visteria statului destinată pentru ajutorarea preoțimei dela sate.

La celelalte confesiuni suma ajutoriului se pune la dispozițiunea autorității bisericesci, care cunoșce sörtea bisericei, scie unde trebuie dat ajutoriu și între ce împregiurări.

Singur cu biserica română greco-orientală s'a făcut escepțiune în punctul acesta, rezervându-și guvernul sieși dreptul de împărțire la persoanele și între împregiurările, pe cari le va considera el.

Bisericei i s'a rezervat o pozițiune fôrte umilitóre, anume s'a dis în rescriptul ministerial, că cererile preoților pentru ajutorare guvernul le va comunica cu autoritatea bisericescă, însă numai pentru darea de informațiune, carea însă nu légă pe guvern în dispozițiunile sale ulterioare.

Biserica nu a putut primi acest rol umilitoriu ci a făcut representațiune la guvern, cerënd ca ajutoriul pentru preoțimea noastră să se lase la dispozițiunea autorității bisericesci. În actul prin care actualul arhiepiscop și metropolit al nostru promovéza la guvern representațiunea sinodului se dice între altele:

În respectuósa comitivă presentă nu voiu să fac din partemi observațiuni la tóte singuraticele momente ale acestei afaceri ponderóse așa, precum acelea le aș pute face cu graiu viu; la una însă nu pot să nu atrag înalta atențiune și înțelptă judecare a Escelenției Vóstre adecă la aceea: că împărțirea ajutoriului de stat, carea se intenționează a se face nu pe calea jurisdicțiunei superioare bisericesci, ci imediat prin oficiile de contribuțiune, va să glică cu preterarea jurisdicțiunei superioare bisericesci, — ar fi o procedură, cu carea jurisdicțiunei superioare bisericesci îngrigiate pentru interesele vitale ale bisericei, nici decum nu-i este iertat a se împăca, și nunumai pentru că o procedură ca acésta ar stîrbi în mod simfitoriu autoritatea jurisdicțiunei superioare bisericesci și preste tot ne ar conduce la distrugerea ordinii disciplinare: ci cu deosebire nici pentru aceea, căci după cele esperiate deja, nu e cu totul fără temei temerea, că între referințele noastre ocașiunea unei astfel de împărțiri ușor s'ar. poté folosi spre unele în-

FOIȚA.

În palatul de érnă din St. Petersburg.

(Schiță istorică de Albert Cserni comunicată de Alban Cornilă)

(Urmare.)

Temperamentul său pasionat se manifestă în modul cel mai periculos, când evenimentele din Francia îl iritaseră la extrem. Revoluțiunea francesă îi era odiósă și la început îi inspirase ura cea mai ferbinte în contra Franciei și contra a tot ce vené din Francia.

În zelul său învăpăiat el oprise tot ce ar fi putut veni din Francia, cărți, mode și costume. Acéstă măsură a fost pré de ajuns, a îndispune pe boerimea rusescă, căreia îi plăcé să abdică de Francia însă cu reserva, de a se folosi și bucura de spiritul, de datinile și perfecta civilizațiune a acestei țeri. În pripirea acésta el a aflat insuportabil zelul de contra revoluțiune.

Nu preste mult și lucrurile aveau să se schimbe.

Napoleon Bonaparte a sciut mai ca ori-care altul, să-și câștige inimele principilor. Și inima lui Paul simția amicitie pentru cuceritoriul lumei și în curënd după aceea el fu vëndut trecând la dispozițiunea opusă: el se întorse de către aliații sei cu

ură și arătă preținie inimicilor sei de mai'nainte. El înpinse contrastul și mai departe, declarënd răboiu Angliei, aliatului seu până acum. Acésta revoltă boerimea rusescă și mai mult, pentru că prin acéstă faptă, Paul nu ofensase numai simpatiile ei, ci interesele ei cele mai intime.

Prin comerciu adecă englesii ofer aréndașilor rusesci mijlócele prin care ei plătesc proprietarilor de moșii arénda și astfel rupse legătura prin care politica rusescă era în parte strins legată de cea englesescă, pentru că comerțul englesesc este în St. Petersburg cel predominant.

Din acest motiv aristocrația rusescă era fôrte supérată asupra politicei celei nouă alui Paul. Dacă ea desaprobase ura esagerată a acestui principe contra Franciei, apoi acum avé causă și mai mare ca să desaprobeze un amor esagerat, când acesta ajunse la un astfel de grad, încât el devenise periculos marilor proprietari. La acésta vătémare a înclinărilor și intereselor, Paul mai adaose și cruđimi, care erau străine de inima lui mai mult bună decât rea. El deportase o mulțime de nefericiți la Siberia. Mișcat prin suferințele lor el îi agrăția și rechiamă, fără de a le reda însă moșile. Acești nefericiți umpléu St. Petersburgul cu meseria și lamentările lor. Acésta îl supéră rău și el éráși îi esilă. În fie care și devené mai necredător, în măsura în care se arăta mai pe față ura supușilor sei și în urmă el ame-

nința tóte capetele. El se puse acum să născocă cescă planuri sinistre, când în contra ministrilor sei când în contra soției și a copiilor sei și în fine el luă întrégă ținută a unui tiran. Palatul său îl încunjiură ca și pe o citadelă cu valuri și șanțuri ca să se asigure contra unui atac neașteptat. Nóptea își baricada ușa ce ducé la apartamentul împărătesei și prin acésta el, fără ca se presimta, oferea cel mai mare avans contrariilor sei și își prepara astfel cauzele sfîrșitului seu tragic.

O astfel de stare a lucrurilor nu poté dura mult și trebuia să se sfîrșescă. Ideea de a se scăpa de nefericitul Paul prin mijlocul obicinuit, care unde palatul represintă națiunea, e o revoluțiune de palat, acésta idee cuprinse tóte capetele.

La curtea din Rusia trăia pe atunci unul din acei bărbați de temut, care nu se sfîșe nici chiar de mijlocul cel mai extrem, cari sub un guvern normal ar deveni pôte cetățeni mari, sub unul despotic însă pot deveni criminali. Acest bărbat de temut, care a și inscenat conspirațiunea contra lui Paul, era contele Pahlens, care nu era numai comandantele suprem al trupelor din capitală, cum și director al poliției și al poștelor, ci dela 10 Mai 1801 încóce și membru al ministerului afacerilor streine.

Contele Pahlens servise cu distincțiune în armata rusescă. Personalitatea lui era impunătoare și subț manierele brusce, câteodată familiare de soldat,

cercări, respective spre realizarea unor intențiuni esistențiale, care sunt îndreptate spre a slăbi biserica noastră în interesul altei confesiuni.

In acea speranță, că bunătatea inimei și înțelepciunea Escelenței Văstre, ca a unui bărbat de stat, va afla modul de a se satisface după puțință cererii respectuoase a sinodului arhidieceșan de aici, și astfel a se molcomi pe deplin indignațiunea, ce în mari dimensiuni o a produs în peptul preoției și al corporațiilor organice ale arhidieceșei, direcțiunea creată în această afacere prin măsurile mai nouă guverniale, — o indignațiune, care numai păgubitoare poate fi atât pentru interesele bisericii, cât și pentru cele ale statului, — mi permit a mai observa numai: că în stadiul de acum al afacerii din cestiune, și adevăr până la rezolvirea ei finală în mod favorabil suplicile transpuse aici ale preoților, cari au recurs la Escelența Văastră pentru ajutoriu de stat, nu pot fi pertractate în consistoriul arhidieceșan.

Representațiunea bisericeii, reprezentațiunea capului bisericeii a rămas fără rezultatul dorit, căci ministrul de culte al Ungariei a esoperat dela monarch aprobarea, ca ajutoriu pentru preoțimea română gr. orientală, să se împartă cu desconsiderarea bisericeii, prin organele statului.

In fața acestor măsuri de tot aspre biserica noastră din arhidieceșă s'a întrunit în sinod extraordinariu și cu durere a enunțat: că ajutoriu de 24,000 fl. nu-l poate primi între condițiunile puse de guvern, neputându-l considera ca pe unul dat bisericeii.

De atunci guvernul după vederile sale, și după scopurile sale împarte ajutoare preoției noastre mai slabe de ânger, omenii cu tărie sufletescă însă mai bucuroși luptă cu sârăcia, decât să primescă ajutoriu, între asemenea condițiuni umilitoare.

Acăsta s'a făcut numai cu biserica română gr. orientală.

Despre acăsta procedere excepțională față cu biserica română greco-orientală în o cestiune atât de vitală, de bună seamă a avut cunoștință junimea ungurească, căci la pagina 5 a memorandumului se fălesc că ei au ocaziune să cunoască împregiurările din patrie.

Și dacă da, dacă au avut cunoștință despre aceste excepționale măsuri, atunci cum pot afirma la pagina 41 că biserica română se ajutoază deopotrivă cu celelalte confesiuni.

Vom avea ocaziune încă să vedem, că bisericile române și în alte cestiuni sunt tractate în mod excepțional, anume în afaceri scolare.

Curentul bolnăvicios față cu biserica noastră s'a manifestat și se manifestă în fie-care și atât în presă, cât și în viața administrativă a Ungariei. Gravaminele noastre de tot soiul le am pertractat la locul lor, la forurile competente, căci noi nu venim în publicitate cu afacerile noastre bisericesti decât numai provocați, și și atunci numai când pe altă cale, nu ne putem apăra.

In cestiuni personale nouă nu ne e permis se intrăm, întru cât ele privesc pe actualii nostri arhidieșei Caransebeșului cade în cumpăna cu laudele pe seama guvernului, noi nu putem să căutăm mai amănunțit, deorece noi nu am avut și nu avem programul se facem opoziție din principiu. Noi căutăm se cumpănim faptele, și din ele se tragem concluziuni. Intru cât tinerii magiari au autorizarea ca în această cestiune se vorbescă în numele guvernului, noi nu o scim. Scim însă din acte publicate și în diariul nostru, că actualul nostru metropolit a trebuit se respingă în ședința publică a magnaților insinuările făcute la adresa patriotismului dănsului și a acelora, cari se țin de biserica lui.

ascundea el un spirit fin și profund. Pre lângă acestea el era de o cutezare extraordinară și de o presență de spirit inalterabilă. In calitate de guvernor al St. Petersburgului ca șef conducător al poliției și pin încrederea nelimitată a stăpânului seu, el era inițiat în toate afacerile importante de stat și mai mult decât în virtutea titlului seu putea fi considerat ca persoană de căpetenie a guvernului rusesc.

Și acest bărbat era cel mai mare contrar al politicii lui Paul și convins, că toate nu se vor periclita, dacă domnia lui Paul nu va fi curmată, cu atât mai vârtos, că se poate aștepta în fie-care moment la disgrăția capriciosului despot, după ce împăratului i scăpaseră câteva expresiuni de nemulțămire.

Marele aristocrat al imperiului luă o grabnică deciziune și se înțelese cu contele Panin, vice cancelar și conducătorul afacerilor străine. Ambii erau de credință, că trebuie curmată o situațiune, care devenise îngrijitoare nu numai pentru imperiu, dar și pentru persoanele singuratice. Esecutarea dănsiunei înfricoșate luate în înțelegere comună, și-o rezervă contele Pahlens pentru sine, (Va urmă.)

Acest fapt întâmplat în casa magnaților la adresa ministrului de culte al Ungariei vorbește destul de eclatant, pentru cine cunoște referințele dela noi în biserică.

Revista politică.

După scirile jële mai nouă, Majestatea Sa, monarchul nostru, nu va cerceta espozițiunea din Praga.

Hotărîrea acăsta a monarchului nostru se aduce în legătură, cât cu demonstrațiunile, cari sau înscenat la primirea croaților și deputațiunilor slave, cât cu atitudinea cehilor tineri. Aceștia prin conducătoriul lor, Eduard Greg, fac propagandă formală pentru inaugurarea politiceii de abstenență pasivă față de Reichsrath.

Primirea sgomotosă ce s'a făcut celor 400 croați în Praga a dat ansă poliției ca să întrevină și să închidă gara cu un cordon de gardisti, și să oprescă ori-ce primire oficială. Cu atât mai mare a fost entusiasmul, când oșpeții eșiră pe stradă și fură întâmpinați cu „Slava” și „Nazdav”.

Escadra franceză a părăsit postul Kronstadt la 4 August. Sărbătorile de 12 zile, vor contribui mult la o apropiere între republica franceză și între puternicul țar, care a schimbat cu președintele republicei dl Carnot, depeșe de felicitări reciproce.

In Viena și în Berlin acăsta vizită a fost privită cu un felu de neîncredere, și drept urmare a reînnoirii alianței triple, la care s'a alăturat și Anglia în timpul din urmă.

Regele Alecsandru al Sârbiei a sosit încă de Duminecă 2 August după amiazi la Petersburg. In suita lui se aflau, între alții, regentul Ristici și președintele consiliului dl Pașici.

Împăratul Alecsandru și toți membrii curții țarului aflători în Petersburg, au primit pe ténărul rege la gară. Salutările au fost din cele mai căldurose. Pe peronul gării se afla o gardă de onore formată de regimentul de infanterie din Novocercaschi. După ce maiestățile lor trecură pe dinaintea frontului gardei de onore, s'a prezentat ténărului rege, deputațiunea coloniei sârbesci din capitala Rusiei. Trimisul sârb, întâmpinase pe regele Alecsandru la Moscva.

De la gară regele se duse împreună cu împăratul în trăsură până la marele palat de la Peterhof, unde i sau pregătit apartamentele.

Aci regele fu primit de împărătesa și de totă suita ei. Apoi părechea imperială părăsi marele palat, fiind condusă până la trăsura de cătră ténărul oșpete regal.

— Din incidentul sosirii regelui Alecsandru al Sârbiei la Petersburg „Novoje Vremia” scrie, că după evenimentele dela Kronstadt guvernele legale ale rasei slavone pot desvolta cu mai multă siguranță și conștiință puterea morală a Slavilor. Lucrările pacifice ale slavilor acum vor putea avea un curs mai liniștit. E îmbucurător, că Sârbia s'a reintors în momentul acesta la vechiul ei amic și protector. Cu cât se grupază regența mai strâns sub stindardul rusesc, cu atât e mai neînsemnat pericolul de a primi în schimbul jugului scuturat al Austro-Ungariei, un alt jug mai greu, și cu atât e mai apropiat timpul prosperării Slavilor. „Novosti” accentuează, că prima vizită a regelui Alecsandru la Petersburg nu e o demonstrațiune în contra Vienei și Rusia nici nu are intențiunea de a sumuța pe regele Sârbiei în contra Austro-Ungariei. „Peterburgskaja Vjedomost” ăice: că nici Rusia și nici Sârbia nu are lipsă de un pact scris. Confederațiunea poporilor slave există în însași conștiința slavă. Rivalitatea din Austro-Ungaria și Rusia, aici e rezolvită definitiv. Organul Societății slave susține, că prin apropierea Sârbiei de Rusia, ea va deveni un stat mare slav, de o însemnătate Europenă.

Clerul român gr. cat. față cu clerul străin romano-catolic.

Dăm loc primului articol din „Gazeta Transilvaniei” dela 27 Iuliu (8 August) și lăsăm ca cetitorii nostri să aprefieze, cele cuprinse în acel articol.

Verdictul nu poate fi altul decât, că unii din preoții gr. catolici, în zelarea lor pentru sânta națiune se fac unelte orbe și slugi plecate ale catolicismului, care nu a fost, nu este și nu va fi în veci identic cu interesele românilor. Ce se le faci omenilor dacă le place să fie „coda catolicilor” sau „toporiște la sēcurea, care taie la rădăcina nemului românesc”.

Etă articolul.

Un raport, ce l'am primit din Sălăgiu în zilele acestea, ne descopere una din cele mai mari anomalii în viața și raporturile preoției române unite față cu clerul străin romano-catolic.

Dar să lăsăm să vorbescă faptul petrecut, despre care ni-se raportează și care va ilustra în deajuns memorata anomalie.

Episcopul romano catolic Laurențiu Schlauch dela Oradea mare, despre care scim, că e unul dintre cei mai declarați adversari ai românilor pe toate terenele, a întreprins nu de mult o călătorie în Sălăgiu, ca să-și confirmeze pe credincioșii săi.

Cu ocaziunea acăsta vre-o 7—8 preoți români din protopopiatul Tașnad-Sărauadului, în frunte cu protopopul lor, au aflat cu cale să contribue și ei la festivitățile de primire ale numitului episcop. Spre scopul acesta l'au întâmpinat în comuna Tașnad Santau, unde protopopul român, în numele clerului de sub conducerea sa, salută pe episcopul latin printr'o vorbire, care nu scim în ce limbă a fost rostită, despre care însă ne temem, că a fost rostită în limba maghiară.

Ori cum ar fi fost, întrebarea este că ce caută protopopul român unit din Tașnad cu preoții sei la o festivitate de primire, care privesc numai pe clerul romano-catolic? Dacă rabinul și preotul calvin din Tașnad s'au simțit îndemnați a saluta pe episcopul Schlauch, acăsta are un înțeles, căci numitul episcop figură înaintea lor ca un stēlp al magiarisării, pe care o susțin și ei.

Cumcă poporul român unit din Tașnadul Sărauadului n'avea ce căuta la acăsta festivitate, ba pōte nici n'a fost așteptat, o dovedesce și modul, cum l'au făcut să simtă, atât episcopul Schlauch, cât și cei dimprejurul lui, că nu se bucură de grația lor ca unul care — cum ăice raportorul nostru — face parte din „opincarii valachi”?

Episcopul latin a răspuns la salutarea protopopului în mod demonstrativ numai cu câte-va cuvinte, pe când cătră rabin a vorbit mult mai pe larg.

Și ca să nu se lase nici o dubietate despre aceea, că oșpele român nechiemat a fost privit peste umeri de cătră „patrioții” și magiarisătorii, cari ar fi vrut mai bucuroși, pōte să fi fost ei între ei, protopopul român unit a fost nebagat în samă și la arangiarea conductului, ce avē se întâmpine pe Episcopul latin. Până acum era obiceiul ca preotul român unit din Tașnad-Sărauad se mērgă la ocaziuni festive în locul al doilea, îndată după preoții romano-catolici. Acuma însă l'au arangiat la locul al treilea după preoții calvini.

Etă dar că romano-catolicii nu se scandalisēază nici decum să mērgă cu conaționalii lor calvini la olaltă, pe când românii uniți se îndesă mereu pare că ar aștepta nu știu ce pe lângă căpeteniile clerului romano catolic, adversar nației noastre.

Etă anomalia, de care am făcut amintire la început și care numai la ridicarea vașei biserice române unite nu pote contribui.

Așa s'au fost îmbulțit și cei dela Beiuș, când cu primirea tot a acestui episcop latin, care nu-i privea. Și care a fost urmarea? Se vede, că preoții din Sărauad nu știu ce se petrece în Jume, căci la din contră ar fi tras învățătura din cazul dela Beiuș și ar fi rămas acasă vędându-și de afacerile lor.

Intimitatea cu clerul romano-catolic, ce o caută în multe părți cu atăta sete preoții români uniți, nu pōte avea în împregiurările de față nici un înțeles, afară pōte de acela, că preoții români uniți și au pierdut conștiința de sine națională bisericescă și cred, că trebuie să fie cu ori-ce preț aserviți clerului romano-catolic.

Ferescă Dumneșeu însă, ca asemeni idei să prindă rădăcini, dar dacă nu se va pune stavilă umilitoarelor porniri, atunci urmările rele vor fi neîncunjurabile.

E timpul, ca autoritățile superioare competente ale bisericeii unite să cugete serios asupra acestor anomalii ale raporturilor cu clerul romano catolic, cari pot să fie spre cea mai mare pagubă, atât bisericescă, cât și națională, a românilor uniți.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

De sub Pōlele Munților Apuseni, în Iuliu. Dle redactor! Preoțimea din părțile noastre a început a face regrese întru propagarea religiozității și moralității la poporul nostru, care numai basat pe religiozitate și moralitate a putut și pōte subsista ca națiune, apărându-și cu conștiințiozitate interesele bisericeii noastre, de care e legată viața noastră națională.

Nu voesc ca prin acesta se detrag din onōrea preoției noastre, care-și face datorința amēsurat chemări sale. Onōre excepțiunilor. Me mărginesc însă a constata, că propagarea religiozității și moralității la unii preoți de prin părțile noastre, fără deosebire de confesiune, este un ce superfluu.

Și dacă aș sci că acăsta cestiune nu ar fi o cestiune dintre cele mai principale din sfera de activitate a preoților nostri, nu'mi-aș mai răci gura,

dovedind pe această cale publicului cetitor, că ce re grese se fac în această direcțiune prin părțile noastre.

Cu regret trebuie să mărturisesc, că de vre o câți-va ani în cōce, poporul de prin părțile noastre și cu deosebire din apropierea Murășului nu respectă sărbătorile împărătesci, ba nici chiar du minecele.

În cele mai multe sate în sărbătorile împărătesci, oameni mai bogați sau obicinuit a aduna clăci la diferite lucruri.

În ziua de S. Petru cei mai mulți oameni sapa, plivesc la vii, ori seceră ca în ori care și de lucru fără ca se cerceteze mai întâi biserica. Și această calcare de lege bisericească se poate atribui în prima linie numai preoților, cari nu arată poporului însemnătatea sărbătorii.

Sfinții părinți nu numai că au aflat pe sfinții apostoli Petru și Pavel vrednici a li se serba ziua lor, ci încă în cinstea lor au statorit, ca creștinii în onoarea lor să postescă mai multe zile. Apoi dacă s. părinți în onoarea lor au statorit, aceasta, apoi eu cred că sărbătorea lor fără nici o îndoială trebuie să o sărbăm creștinesc.

Nu ne stă bine ca creștini, și nici nu'i spre folosul nostru trupesc și sufletesc, ca să vină stăpânirea și să ne siléscă la împlinirea datornelor și legilor noastre creștinesci, sau de frică că vom da de vre-o nenorocire să sărbăm duminicile și sărbătorile după spiritul bisericii noastre. Mulți sunt cari numai de frica catastrofelor atmosferice serbeză unele sărbătorii!

În comuna Benic de când a trăsnet în casa unui proprietariu, când el era cu secerătorii, în ziua de S. Petru la câmp și, de când femeia lui ardea cuptoriul să cōcă pâne, oamenii au început a respecta această sărbătoare. Dauna cea însemnată ce au pricinuit o focul din acel trăsnet, toți o atribue împrejurării că el, n'a respectat sărbătorea sfinților Apostoli.

Nu numai prin părțile noastre nu serbeză creștinii sărbătorile, ci chiar și prin apropierea Blajului în ziua de 24 Iunie a. e. (Nascerea Sf. Pror. și botez. Ioan) oamenii sapa la păpușoi și coseau ca în ori care și de lucru.

Preoți cu crucea în frunte, ce diceți la acestea, cine e de vină că se demoralizează poporul?

În părțile noastre pe sub pōlele munților apuseni, secerișul de toamnă se continuă, recolta e preste așteptare.

Lucrătorii se plătesc ca nici odată, căci dintre oameni mai săraci, muncitori harnici s'au dus în România. Numai acum, în timpul lucrului, le simt lipsa, cei ce sunt cauza de au părăsit pământul nostru.

Viile promit cules cam de mijloc, strugurii sunt foarte bine dezvoltate și de i va favori timpul ca până acum, are să fie un vin foarte bun.

Cucuruzele de asemenea sunt destul de bune.

Între găini grasiază un morb și pier cu locul. Nu le dă nime de leac. X.

Cronică.

Budapesta, în 11 August 1891.

(Sesonul mort, și sesonul viu. — Grânele, țerani și doinele. — Mōr a de crastaveți și apa serată dela isvōră. — Scâlțile și țințarii. — Date absurde în memorandumul junilor universitari unguri.)

Cu mila lui D-șeu am ajuns căldurile de veră, sesonul morții, sesonul crastaveților. Maică mea a morat un hărboiu de crastaveți. Sunt de tot gușoși. Dacă ar mânca din iei fie ertatul Schopenhauer, ar constata și el, că lumea se îmbunătățește. Și adevă, dacă ar prânzi cu mine la 12 ore; pentru-că dacă el ar avé „un ton înalt” și ar prânzi colo la 6 ore, până atunci crastavetele s'ar muia. Și mi-ar aduce un argument nou pentru teoria lui.

Seson mort, sesonul crastaveților este numai la orașe mari. În provinciile sesonul acesta, este sesonul cel mai viu.

Grâul, secara, orșul, ovēșul acumă să coc. Acumă se seceră și se lēgă snopi. Economul acumă vede rōdele muncii sale. Bietul lucrătoriu la câmp acumă agonisește mai mult pe di, primind pentru lucrul său făcut în arșița sōrelui 40—50 cri până la 1 fl. Erba cosită acumă să uscă și să face furcături.

Ploile multe din acest seson au stricat secara și grâul. Pe holdele gunoate, grase, secara și grâul au cădut de verde. Snopii sunt ușori. Holdele mai slabe dau spice mai bunișore. Fânățele sunt ploate reu. Și nutreământul vitelor pe erna încă e stricat.

Cucurușul pe locurile mai ridicate stă foarte bine. Au crescut înalt ca pădurea. Dar ploile între cucuruș a tāmăduit și multe burieni. Astfelu grăunțele din cucuruș nu vor fi tare multe. O secetă de 2—3 săptămâni ar folosi mult. Dacă vor continua ploile, la locurile jōse, cucuruzul va rămănea stērp și galben ca cēra.

Bieții țerani, vēdēnd starea promițătoare a cucurușului, sunt plini de speranță. Dōră cucurușul va suplini pagubele în grățe și sēcări. Preoții în biserici se rōgă pentru secetă.

Cum dic, la sate acesta este sesonul cel mai viu. La lucrul câmpului veră se aud doinele și cântecile fetelor și a flăcăilor, ba și a nevestelor mai tinere. Veră se cultivă poesia populară. Apoi colo erna, în ședētōre la cuptoriul cald.

Până când se aud cântece populare pe holde, tot este cum este, dacă nu forte bine, dar binisor. Când veră este neproductivă, poporul nu mai cântă. Sau dacă cântă, alege doinele cele de supărare, cari aduc lacrimi în ochi.

Lumea în sesonul acesta se curăză. Poporul bea mōre de crastaveți și se stimpără cu ea în căldura cea mare. Māncă lapte acru, rēmas în ulcea din altă di, și își tocmesc stomachul. Cura cea mai bună este: lucrul câmpului în aer curat și apa neinfectată din isvor.

Cei dela orașe mari, cari au rānduēlă de bani, fug de aerul infectat prin canaluri — în păduri, la isvōre tāmăduitōre. Apa serată din isvor are tot cam acel efect, ca mōrea de crastaveți și laptele acru la sate.

Scalda rece e bună pentru întărirea corpului și a nervilor slabi. Scalda ferbinte e bună contra mātricilor. Apa curățește trupul, și respirațiunea o regulează. Temperatura adevă: răcēla ori ferbințēlă curădă bōl le. La scaldat nimic din materiile minerale nu intră în corp. Ci apa serată, sulfurică ori feriginōsă beută, conduce în sange prin mistuire o cantitate neînsemnată de materii minerali.

Orășenii cei dela scâlți, la cele isvōre din păduri, adese-ori se răcesc scālându-se, și vin acasă mai bolnavi decât la plecarea. Sau dacă vin sănătoși, sunt pișcați de țințarii de grumazi, urechi, buze și mâni. D-șorele și damele tinere, venind dela scâlți, o săptămână nu se arată pe stradă, până-când adevă nu se vindecă pișcăturile țințarilor. Dar cătră finea sesonului mort, aerul la orașele cele mari este mai de suferit, rēcindu-se temperatura.

Cei-ce dispun de bani mulți, bine fac dacă merg la băi și mai împrăscie și la alții din bani. La noi în țēră la bai ai lipsă cam de 5—15 fl. la di, ca să poți trăi și adevă „ca să poți eși afară”; 2 fl., chilia, 3 fl., mănecarea, 1 fl., scalda pe di, apoi musica și alte māmăntșuri.

În sesonul cel mort au apărut memorandumul junilor unguri universitari, ca răspuns celor din Bucuresci.

Acest răspuns cuprinde în sine multe verdețuri, pelângă tōte, că voescă a se basa pe unele date statistice.

Au românii scōle populare confesionale — pentru-că șovenismul încă n'a ajuns ale închide și aceste.

Dar, după cum cere chiar legea de naționalitate, regimul n'a înființat nici un institut superior cu limbă românească de propunere. La universitatea din Cluș n'a conces ca limba românească să fie măcar limbă panitetică; dacă românii încă n'ar merita cumva să aibă o universitate românească.

Subvențiunea ce primesce din bugetul statului biserica gr. or. și biserica gr. cath. este de tot mică; și nu stă în proporțiune cu suma contribuțiunilor scōse dela români.

Limba protocolară română în comitate se folosește atunci, când abia 5% din români, pricepând ceva și unguresce, înțēga iustitie și administrațiune se pōrtă exclusiv în limba magiară; sau cum dic unii în „limba statului”, ca și cum statul n'ar fi compus din vechime din unguri, români și slovaci; pelângă cari s'au adaus mai târziu și unii „hospites”: șvabi, sași, armeni, țigani, israeliți. În locul limbii oficiale latine, trebuia dată să vină: limba ungurescă, limba românească și limba slovacă.

Autorii memorandumului unguresc se sue pe un cal înalt verde și din spatele aceluia vorbesc cătră români. Spun că țēra e numai a ungarilor, nu și a românilor. De aceea desconsideră limba nēmului românesc. Spun, că România există numai de 20 de ani. Francesii și Germanii vor sei cu tōte aceste, că poporul românesc în orient se află de 2000 de ani.

„Înainte de 20 de ani România n'a avut istorie”. Au nu Moldova și Valachia sau luptat mai crâncen cu tatarii și cu turcii? Principele Moldovei, Ștefan cel mare, fu lăudat de însuși ponteficele din Roma pentru bravura sa și a poporului seu creștinesc în contra păgânilor. Mihaiu vitezul a bătut capetele turcesci ca nise cucurbete. Acest Domn și principe vitez s'a sciut apăra de păgâni; dar nu s'a sciut apăra de crescini, cari l'au asasinat în ascuns, prin omeni ticăloși, plătiți cu bani! . . . Insuși regele Ungariei Mathia n'a perdut ore resbelul încontra lui Basarab? . . . și n'a adus în spatele sale un vēr de sulță, ce la simțit până la mōrte?

De câte ori ungurii și leși sau uitat cu mâinile în sin la luptele moldovenilor și românilor cu tatarii și turcii? denșii diceau, că ei nu pot face pregătiri de resbel încontra turcilor „pentru-că atunci se va mânia pe ei sultanul”. Regii Ungariei numai atăta ajutoriu au dat principilor români în contra tătarilor și turcilor că au trimis de câteva ori pe săcui într'ajutoriu.

Ștefan cel mare cât de tare era scaudalisat de nepăsarea vecinilor creștini, unguri și leși, încât pe patul seu de mōrte au făcut atenți pe mai marii țērii, ca să nu se încredă în ajutoriul vecinilor unguri și leși, fiind ei omeni fățarnici, căci nu dau nici ajutoriu promis; ci moldovenii mai bine să se înțelēgă cum se vor putea cu turcii.

Așa au urmat apoi capitulările între români și turci. Dacă principatele române sub turci au ajuns o stare ticăloșă, dacă iobagiul român au fost impilat mai mult, ca ori care alt iobagiu, — cauza a fost nepăsarea ungarilor și a polonilor de sōrteza românilor din principate; nu le-au dat nici ajutoriu promis în contra dușmanului comun.

Mintea cea fālōsă a ungarilor și polonilor încă au venit la măsură: turcii au domnit în 150 de ani; și dacă nu veniau nemții în ajutoriu, ungurii ar fi putut accepta eliberarea lor până în ziua dela Plevna. Ungaria s'ar fi eliberat deodată cu România, Sērbia și Bulgaria.

Manualele, din cari invēță junimea magiară istoria sunt nise povești romantice, bune pentru de a fanatiza creeri junilor; nu însă spre a vedea limpede, cum au urmat sclăvia grecilor, bulgarilor, sērbilor, românilor, croaților și a ungarilor sub turci.

Au urmat sclăvia, pentru-că tōte aceste națiuni mici erau certate, neînțelese între sine nu s'au spriginit reciproc. . . Ele n'au avut nici idee de puterea colosală a osmanilor! Așa apoi, ca nise nepricepuți, au cădut una după alta.

Austria a scăpat cu mare perire regatul ungar-croat-slavon-dalmat de turci. Tot acesta Austria mai târziu se ne facă chiar nemți; atât de dragi îi eram.

Rusia a scăpat mult mai târziu pe bulgari, în parte și pe români de turci. Și acesta Rusia iubescă, atât de mult

pe români, încât în Basarabia îi rusifică; și unii afirmă, că panslaviști ar voi chiar și rusificarea bulgarilor.

N'a succes Austriei germanisarea popōrelor din imperiul habsburgic.

Nu va succeda nici Rusiei rusificarea popōrelor mici din Balcan.

Polonii au avut altă sōrte. Ei n'au gemut, ca noi sub turci, ci pentru păcatele lor au fost dividați între cele trei imperii vecine crescinesci. Grecia s'a eliberat pe sine la începutul secului presinte, fiind spriginită de Europa și simpatia popōrelor.

Absurditățile creștinilor au mărit vitegia și împărăția turcescă. Am vēdut la Plevna, că soldatul român e atât de vitez, ca cel turc; și e de cât turcul mai șiret, mai inteligent.

Cine dintre unguri crede, că popōrele mici creștine din orient n'au istorie, și încă istoria cea mai dureroasă acela este un om ignorant, nebun. Cine crede că numai ungurii au istorie și alții ba, este un om demn de compămit. Huniadi cu românii au făcut bravurile din istoria Ungariei. Cred ungurii, că Ștefan cel mare și Mihaiu vitezul n'au fost atât de viteji ca Huniadi? Au fost dōră și mai viteji, dar țēra lor a cădut din cauza minții absurde a vecinilor creștini.

Știu, că junii de adi pricep cărțile cu ghindă și cu curcubetă de minune. Ar fi de dorit să pricepă mai bine cartea cea instructivă a istoriei. „Historia est magistra vitae”

Exclusivismul unguresc încă pūcede din ignoranță. Unguri, români, și slovaci numai în federalism pot trăi. Alt felia se vor mânca unii pe alții. Respectiv ii vor mânca pe toti trei alții mai puternici. Nu este dată ungarilor să fie prē mari. Vor rămānē în veci tot mici, căci cine se înalță prē tare, cădând, și rumpe capul. Mr.

Varietăți.

* (Iubileul regimentului al 2-lea). Pentru serbarea aniversărei a 150-a a regimentului al 2-lea Alecsandru I împăratul Rusiei, la Brașov se fac pe ziua de 13 August mari pregătiri. Magistratul orașenesc a votat spre scopul acesta 1000 fl. din cari 600 fl. vor forma un fond pentru suboficieri.

* (Panslavistii învinși.) În ședința conventului senioratului din Lipto-Szent-Miklós s'a luat concludul, pentru de a participa la sinodul general al protestanților din Budapesta, cu majoritate de 4 voturi. Amărăciunea între slovaci nu se pōte descrie.

* (Gimnasiul din Elisabetopol), care până aci a fost sub iurisdicțiunea consistoriului catolic din Alba-Iulia, trece în administrațiunea de stat și cu începere din 1 Septembrie este împărțit la districtul scolar al Sibiiului.

* (Stipendii pentru scolarii la institutul de viticultură din Aiud.) Sunt de conferit 5 locuri cu întreținerea gratuită și un loc cu întreținerea de jumătate pentru acei, ce vor să fie primiți în institutul de viticultură din Aiud.

Să recere etatea de 16 ani și cel puțin 4 clase normale.

Atragem atențiunea părinților, cari ar dori să-și dea fii în acest institut și bucuros le dăm mâna de ajutoriu ca să-și pōtă adăposti fii acolo, de unde pot eși ca conducători de moșii și bunuri.

Insinuările se fac până la 15 Septembrie nou.

* (Ridicarea monumentelor lui C. A. Rosetti, I. C. Brătianu și Mihail Cogălniceanu.) Aflăm, că mai mulți membrii ai clubului liberal vor propune unificarea listelor de subscripțiuni pentru ridicarea monumentelor lui C. A. Rosetti, I. C. Brătianu și Mihail Cogălniceanu.

Comitetul s'a constituit din 20 de persoane sub președința I. P. S. S metropolitului Moldovei. Dnii C. Langa, primariul Iașului, N. Culianu, rectorul universității ieșene și Andreiu Vizanti, deputat au fost proclamați vice-președinți.

* (Șicane vamale.) Abia s'a început negoțul cu rimători, oi și capre din România, deja a și fost oprit la vama de la Bran un comerciant cu un transport de rimători, pe basa unei depeșe sosite de la ministrul de agricultură, prin care se opresce importul de rimători.

Semne de pretenie!

* (Secretar general al ministrului instrucțiunei publice.) Dnul V. Palladi este numit de secretar în locul dlui Ionescu Gion — demisionat. Noul secretar și a început activitatea.

* (Economic.) Ministrul de agricultură, pentru de a iulesni înmulțirea vitelor cornute de rassa Pinzgau, plătesc prin mijlocirea reuniunei economice săsesci din Sibiiu spesele de transport pentru acele vite, cari se vor procura prin un bărbat de încredere al numitei reuniuni, în străinătate.

Prețul aprocsimativ e pentru vitei și vitele de 3—6 luni 40 fl., — 50 fl., pentru de 1 an — 1½ 70—80 fl., Economii să se adreseze la reuniunea agricolă săsescă din Sibiiu.

Loterie.

Sâmbătă, în 8 August

Sibiiu: 47 69 5 88 80

Nr. 573.

[115] 1—3

CONCURS.

În sensul preagratișei rezoluțiuni dte 14 a. c. Nr. 3042. B. pentru îndeplinirea postului de paroch din parochia vacantă de a III a clasă, Șe limber. se escrie prin această din nou concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare a acestuia în foia „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele din porțiunea canonică, din birul în naturale și din stolă, cari toate la oaltă computeate după calculul mediu al celor cinci ani din urmă dau, suma de 340 fl.

Cei ce doresc a reflecta la acest post au a-și așterne suplicile concursuale adresate sinodului parochial, și instruite cu documentele cerute în sensul normelor bisericesci din vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sibiului.

Sibiul, 24 Iuliu, 1891.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 366.

[116] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor în vătătoresci dela scôlele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Avrigului, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român.”

1. Feldiôra, postul de învățător cu salariu anual de 105 fl. v. a. și naturalii în preț de 15 fl. cuartir și lemne pentru foc.

2. Porumbacul superior, răsăritean postul de învățător cu salariu anual de 100 fl. și folosirea grădinei scolare, cuartir și lemne pentru foc.

3. Sebeșul superior, postul de învățător cu salariu anual de 250 fl. v. a. solvit din alodiul comunal, cuartir și lemne pentru foc.

4. Ucea inferiôră, postul de învățător cu salariu anual de 110 fl. v. a. cuartir și lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi, să-și subțernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigore, la subscrisul oficiu protopresbiterial gr. or. al Avrigului (posta Avrig Felek) până la termenul prescrist.

Dela concurenții la postul de sub Nr. 3 se cere calificațiunea prescristă în §.122 din Statutul organic.

Avrig, 24 Iuliu, 1891.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Avrigului.

Ioan Căndea,
protopresbiter.

Na. 179.

[117] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor în vătătoresci la scôlele comunelor bisericesci gr. or. din protopresbiteratul Abrudului se escrie concurs cu termenul 20 August v. 1891.

1. Bucium-Ișbita, cu 150 fl., din repartițiune și locuință încăldită.

2. Bucium-sat, cu 150 fl., din repartițiune și fondul scolariu și locuință încăldită.

3. Cărpiniș, cu 200 fl., din repartițiune și locuință încăldită.

4. Buninginea, cu 150 fl., din repartițiune și locuință încăldită.

5. Ciuruleasa, cu 150 fl., din repartițiune și locuință încăldită.

6. Corna, cu 150 fl., din repartițiune și locuință încăldită.

7. Galațiu, cu 150 fl., din repartițiune și locuință încăldită.

8. Sohar, cu 150 fl., din repartițiune.

9. Presaca, cu 150 fl., din repartițiune și fondul scolariu și locuință încăldită.

10. Prêmpoele, cu 200 fl., din repartițiune și locuință încăldită.

11. Vêrtos, cu 150 fl., din repartițiune și locuință încăldită.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi se trimită cererile lor concursuale însoțite de documentele despre calificațiunea recerută de legile scolare din vigore, subscrisului oficiu până la termenul pus.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Abrudului.

Abrud, 17 Iuliu, 1891.

Romul Furdul,
protopr. adm.

Nr. 249.

[118] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoresci dela scôlele comunelor bisericesci gr. or. din protopresbiteratul Cămpenilor, se escrie concurs cu termenul 25 August v. 1891.

1. Albac, cu 300 fl., din alodiu și cuartir încăldit.

2. Neagra de jos, cu 200 fl., din repartiție și cuartir încăldit.

3. Lăpuș, cu 200 fl., din repartiție și cuartir încăldit.

4. Ponor, cu 200 fl., din repartiție și cuartir încăldit.

5. Lăzesci, cu 150 fl., din repartiție.

6. Peleş, cu 150 fl., din repartiție.

7. Poiana, cu 150 fl., din repartiție.

8. Sohodol, cu 150 fl., din repartiție și cuartir încăldit.

9. Săcătura, cu 150 fl., din repartiție și cuartir încăldit.

10. Certegea, cu 100 fl., din repartiție și cuartir încăldit.

11. Valeaverde cu 100 fl., din repartiție.

Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi se trimită cererile lor concursuale însoțite de documentele despre calificațiunea recerută de legile scolare din vigore la subscrisul oficiu până la termenul convenit.

Concurenții la postul din Albac, cu care este legat și serviciul de cantor în biserică, să se prezenteze în biserică de acolo spre a arăta cunoștințele lor în cântările bisericesci.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Cămpenilor.

Cămpeni, 18 Iuliu, 1891.

Romul Furdul,
protopresbiter.

Nr. 272.

[119] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor vacante de învățători la scôlele populare din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Iliei, se escrie prin această concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Almășel, cu salariu anual 150 fl., cuartir gratuit în edificiul scôlei și lemne de încăldit după trebuință.

2. Bacea cu filia Cues, salariu 70 fl. în bani, 70 ferdele à 16 cupe cucuruz în bômbe, cuartir în edificiul scôlei, folosirea grădinei scolare pentru legumi și un stângin lemne de foc.

Fiitorul învățător va fi obligat, când cere lipsa, a ține și strana în biserică din filie.

3. Certejul de jos cu filia Csaja, salariu anual 150 fl., din repartiție, cuartir gratuit în edificiul scôlei și 3 stângini lemne de încăldit.

4. Gialacuta cu filia Căbesci, salariu 150 fl., cuartir în edificiul scôlei și 3 stângini lemne de încăldit.

5. Têrnava, cu salariu anual de 150 fl. cuartir în edificiul scôlei, grădină de legumi și 3 stângini de lemne.

6. Uleș, cu salariu anual de 80 fl. în bani și folosirea unui pământ

arătoriu și de fânaș, socotit în 30 fl. la an și 1 stângin de lemne.

Doritorii de a ocupa vr'una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform legilor în vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiterial până la termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Ilie, la 20 Iuliu, 1891.

Avram P. Pêcurariu,
protopresbiter.

Nr. 393.

[120] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Sebeșului, se escrie concurs cu termin până 20 August a. c.

1. Daia-rom. două posturi:

a) postul prim cu salariu anual pe 200 fl.

b) postul al doilea cu salariu anual de 150 fl.; fie-care învățător va avea cuartir liber în edificiul scôlei și va primi un stângin de lemne; grădina scolară o folosesc ambii.

2. Săsciori, pentru postul al doilea, cu salariu anual de 200 fl., din cassa bisericeii, cuartir liber în edificiul scôlei.

3. Pianul superior, cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber și 2 stângini de lemne.

4. Drombăriu, cu salariu anual de 300 fl., cuartir liber și lemne de foc.

Cu fie care din posturile acestea e împreună indatorirea, ca fiitorul învățător să instrueze pe copii cântările și să cânte cu ei în biserică li turghia în Dumineci și sêrbători.

Reflectanții la aceste posturi au a-și așterne cererile concursuale instruite conform normelor în vigore, subsemnatului oficiu protopresbiterial până la termenul indicat.

Sebeș, 16 Iuliu, 1891.

Oficiul protopresbiterial gr. or. în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Ioan Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 410.

[121] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la scôlele în comunele mai jos numite din protopresbiteratul Lupșei, se escrie concurs cu termenul pre 30 August a. c. v.

1. La scôla din Ocolișul-mare cu salariu în bani 230 fl., 20 ferdele v. bucate 35 Klgr. legumă, folosirea grădinei scôlei, 6 fl. pentru conferințe cuartir și lemne, cari toate dau suma de 306 fl.

2. La scôla din Ocolișul mic, cu salariul în bani 138 fl., 12 ferdele v. bucate, 4 Klgr. legumă, cuartir și lemne.

3. La scôla din Valea-Lupșei, în bani 125 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi au să-și așternă cererile provădate cu documentele recerute de statutul organic și normativul scolariu, la subsemnatul oficiu.

Se observă, că pețitorii la postul Ocolișul mare, sunt datori a ține și strănă, pentru aceea au a se prezenta în o Duminecă înainte de alegere pentru a-și arăta dosteritatea în cântările bisericesci.

Preste tot, aleșii vor fi datori a propune elevilor în teorie și pracsă pomăritul și legumăritul.

Ofênbaia, în 15 Iuliu, 1891.

Oficiul protopresbiterial al tractului Lupșei.

Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 406

[112] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățător la scôlele elementare din comunele mai jos înșirate, din protopresbiteratul Lupșei, se escrie concurs cu termenul până în 18 August v. 1891.

1.) La scôla din Șasa cu salariu 200 fl. cuartir și lemne.

2. La scôla din Salciua de sus cu salariu de 250 fl. cuartir și lemne.

3. La scôla din Poșaga de jos cu salariu în bani 120 fl. 25 ferdele vechi (16 cupe) bucate, 30 Kg. legumă, cuartir și lemne.

4. La scôla din Sartăș-Brezești, cu salariu în bani 200 fl. cuartir și lemne.

5. La scôla din Vința, cu salariu în bani 100 fl. cuartir și lemne.

6. La scôla din Căcova Jeri, cu salariu în bani 152 fl. 28 ferdele vechi bucate, 30 Kg. legumă, folosința grădinei scolare cu venit de 10 fl. cuartir și lemne.

7. La scôla din Salciua de jos, cu salariu în bani 300 fl. cuartir liber, folosința grădinei scolare și lemne de foc.

8. La scôla din Runc, cu salariu în bani 134 fl. 15 ferdele vechi bucate, 45 funți legumă, cuartir și lemne.

Pre lângă acestea fie care învățător va primi pentru participarea la conferințe câte 6 fl.

Dela concurenți se cere: a) să fie cântăreți, b) să scie propune în teorie și pracsă legumăritul și pomăritul, c) a se prezenta în persoană în comună spre a se recomanda prin dosteritatea în cântări, înainte de expirarea termenului concursual, d) a-și așterne cererile provădate cu documentele recerute de stat. org. și normativul scolariu la subsemnatul oficiu în termenul prefîpt.

Ofênbaia, în 10 Iuliu, 1891.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Lupșei.
Ioan Danciu,
protopop.

Nr. 423.

[109] 3—3

EDICT

Maria Iosif Giurgiu din Măgură, soția legitimă a lui George N. Runcan din Măgură, carea pribegind prin lume mai bine de 3 ani fără a se sci locul ubicațiunei ei, prin această se cităză ca în termen de 6 luni să se prezenteze la acest oficiu, căci la din contră, procesul intentat de soțul ei se va decide și în absență.

Zernești, 12 Iunie, 1891.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 13.

[122] 1—3

Publicațiune.

Pentru edificarea unui edificiu de scôla, în comuna **Poiana**, protopresbiteratul Mercurei, comitatul Sibiului, încuviințat prin rezoluțiunea Preavenabilului consistoriu archidieceasan de dte Sibiul 6 Iuliu Nr. 3845 se escrie prin această, licitațiune publică minuendă.

Licitațiunea se va ține la **12/24 August la 10 ore a. m.** în sala scôlei gr. or. din loc.

Prețul esclămărei este de **3578 fl.**

Licitanții vor avé a depune un vadiu de **5 %** din prețul esclămărei, pe care minus — oferintele va avea a-î întregi la **10 %** a sumei oferite.

Oferte scrise și provădate cu vadiul recerut încă se primesc până la ora licitațiunei.

Planul de edificare, preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune se pot vedé la președintele comisiei de edificare domnul Elia Pop, notar comunal în Poiana, până la ziua licitațiunei.

Poiana, la 25 Iuliu, 1891.

Comitetul parochial.